

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők.

Előfizetési pénzek és reklamációk Feigl Gyula kiadó címére küldendők.

Előfizetési ár:
Egész évre 8 korona, félévre 4 korona
negyedévre 2 korona, egyes szám ára
20 fillér.
Nyilvántartási száma 40 fillér.
Hirdetés nagyság szerint.

XXVII. évfolyam.

Felolós szerkesztő:
JAMBRIKS LAJOS.

21. szám.

A közlemezés.

Amint az — sajnos — ismeretes, hogy köznépünk minden ujtástól fázik, bizonyos, hogy az utánzás iránt nem épen idegen.

Lássuk csak! Amikor a phylloxéra-rovar tönkre tette hazánk szőlőkultúráját, hiába biztattuk a népet, hogy a rekonstrukcióval próbálkozzék, nem mentünk semmire. Amikor azután az állam telepeket létesített és uttörökkül magánosok jelentkeztek, tehát a példa előtte volt, már könnyebben ment a dolog s ma látjuk, hogy eképen igenis előre lehet vinni a népet. Hasonló példák állanak rendelkezésünkre a mezőgazdálkodás terén. Amint az uradalmak és nagybirtokosok a faekérről a vasékékre, a vasboronára, a vetőgépre mentek át, nemsokára utánozta azokat a köznépi is nemsokára ezek megszerzésében, hanem pl. a lónemesítés, az állattenyésztés és a mezőgazdasági kultúrának fejlődésében is.

A városok közlemezésének kérdése a mindjobban előtérbe álló áremelkedés miatt kell, hogy a hatóságokat foglalkoztassa és e részben is előáll az a követelmény, hogy a megdrágult életviszonyok orvoslása végett azok tegyék meg a kezdeményező lépéseket.

A jelenleg szélteben hangoztatott azon kíváncsi, hogy a husdrágaság hatósági mézárászekkel felállításával volna csökkenthető, éppen olyan kivétel és tartósan nem jelentkező megoldási mód, mint sok más tisztán frázisokon alapuló terv, mert nemsokára a hus drága, hanem a baromfi, a háztartásban szükséges száraz és zöld termény, liszt stb. is.

A bajnak helyes orvoslása tehát csakis úgy lehetséges, — vagy legalább is némileg — hogyha a városok saját erejükből törekednek pl. városi

állattenyésztést, hizlalást, konyhakertészetet sth. létesíteni.

Ha ezt a dolgot kellően megfontoljuk a kivétel nem is olyan nehéz. Legelője, mesterséges takarmányt és magot termelő földje minden városnak van. Szerezzenek tehát a városok tenyésztő állatokat, rendezkedjenek be állatnevelésre, hizlalásra, és akkor azután vagy hatósági mézárászekben mérlethetik ki a húst, vagy találhatnak módot arra, hogy a hizlalt állatokat helybeli mézárasmester bizonyos hivatalosan megállapított árszabás mellett mérje ki a városi közönségnek. Ezzel mindkét fél jól fog járni. A mézárás aránylag olcsóbb és mindenestre jobb vágó állatot szerezhet, a város a tenyésztés és hizlalással viszont terményeit értékesíti jobban, végül pedig a közlemezés válik olcsóbbá. Így aztán a nép is rá jön arra, hogy a városokban a milimáriszkodás korántsem hoz oly hasznot, mint az állatnevelés és hizlalás és be fog következtetni az idő arra, hogy versenyre kel.

Igy volnánk a konyhakertészetrel is. Ezt is a városi üzembe kell venni és 10—20 holdas zöldéskerteket kell létesíteni. Ezekben kenyeret kereshet és tanulhat a nép, mely például nálunk még a tizedrészt sem termeli annak a szükségletnek, amelyet városa piaca igényel. A városi területek hozama így és hason vállalkozás által megfizethető a közlemezés olcsósága mégis előáll és a pótló is alább szállítható.

Tessék megpróbálni!

Romlott fiatalság.

Társadalmunk erkölceit vizsgálva sokszor megdöbbenünk azokon a jelenségeken, melyek a dekadencia képét mutatják.

Nemcsak az élet forgataga, hanem a lélek is; a művészet, melynek pedig a lenkült illettség hajlékának kellene lennie, erkölcsi visszaesésnek indul. Pornográfia fészkel be magát az irodalomba, realizmusnak csufolt inkább otromba, mint pikáns trágárságok találnak helyett a színpadon, piszkos meztelenséget látunk képeken, szobrokon. Az élet tükrének tartja magát az efféle művészet, s a legrosszabb, hogy ebben igaza is van, habár fölülte nemesítő, művelődő és izléstfejllesztő hivatásáról könnyelműen megfeledkezik.

A művészetnek nem lehet mentsége a közfelfogásra való hivatkozás. A művészetre az erkölcsi hanyatlás fokozott kötelességeket ró a tisztítás tekintetében. Sajnos, modern művészetünk általában nemsokára elmulasztja ezt a kötelességet, hanem még egyenesen aktív is hozzájárul az erkölccellenesség terjesztéséhez, sőt mivelő közlő egyes kontárok éppenséggel a felbujtó szerepét vállalják, felhasználván az emberek szenzációt hűhászó beteges hajlamát a maguk önző céljainak előmozdítására.

Különösen az irodalomba tolakodnak ezek az erkölcsi rontó alakok, áldozatul ejtve az élénk fantáziájú ifjúságot. Még szinte csodaszámba megy, hogy sürűbben nem mutatkoznak a ponyvairodalom oly következményei, amelyek utójateka a törvényszék előtt játszódik le, mint az a napokban a budapesti bíróság előtt történt.

Két, gyermekeveiből alig kibujt, fiatal síheder, gyilkossági marényletet követett el. E büntett fölött kellett törvényt ülni a budapesti törvényszéknek. A gyenge akaraterejű legénykék látása azonban méltán felvehette a kérdést, ki itt voltaképpen a valódi bűnös? A fantáziájában főrevezetett kamasz vagy azok az ugynevezett „írók”, kik felkeltették benne a vágyat, hogy a francia idegenlégióba vetessék fel magát? Abba az idegenlégióba, mely tudvale-

Tárca.

A gép.

— Irta: Stegő Lipót. —

I.

Dübörög, zakatol Olyan fülsiketítő zajt csap, mintha a világot akarná elnyelni. A mindenség mozgató ereje. A kerékóriás gyors forgatában, oly erőt fejt ki, hogy egyetlen széles szíj segítségével a gyár összes kisebb-nagyobb gépét hajtja. A kazán üvölt a benne forró víztől, az emberek, az igazi gépek pedig sürögnek-forognak körötte, mellette, majdnem minden gondolkodás nélkül, kezük-lábuk oly gyors, mint a kerék forgása, mindegyik kormos, szurtos a reájuk csöpögő piszkos olajtól.

A gép gondolkozik! Esze van. A mérnök öntötte bele az ésszt; a munkás csak sablon, akit a gép irányít, minden pillanatban kiteszi magát a szörnyeteg bosszújának, ha nem úgy forog, ahogy az kívánja.

A gyárban még teljes az élet, mindenki végzi a maga munkáját. Dél előtt tizenegy óra van. Az óriási

kemény vészes sivitásba tör ki, mintha szíve repedt volna meg.

Es valóban, a gép szíve, a kazán megrepedt, szétrobbant. Sűrű gőz száll ki a csapból, a gépek zakatolása megszűnik, rettentő csend lett egyszerre, csupán csak a tompa dübörgés jelzi, hogy a gépházban történt valami.

A munkások rémülten szaladnak össze-vissza, kiabálnak, ordítanak, néha egy-egy jajszó hallatszik.

Kit ért a szerencsétlenség, ki volt legközelebb a géphez, amikor fűhobbant?

Délre jár az idő. A síp nem jelzi, mint máskor az ebéd idejét; ahelyett férfiak, nők némán és sokan könyves szemmel lépnek ki a kapun, utánuk négy munkás jön véres testet hoznak egy hordályon.

Félelmetesen összeroncsolt hústömeg. Az arc fölismerhetetlenségig eltorzítva, a ruha leégve, a mell szét-roncsolva, véres huscafrangok lógnak alá.

Egy asszony leveti kék munkás-kötényét s betakarja a tetemet.

Takáts István a gép fűtője meghalt. Ő volt a legközelebb a kazánhoz s ő lett az áldozat.

A gép igazságot szolgáltatott, megölte kintóját, aki állandóan fűtötte.

Szorgalmas, pontos embernek ismerte mindenki Takáts Istvánt, már husz éve taradozott a gyár szolgálatában s most mint hült tetemet viszik egyszerű deszkakoporsóba helyezve, hogy atadják az örök pihenésnek. A lélekharang vékony kísérteties hangja és szótlán munkástársai kísérik a temetőbe.

Közvetlen a halottvivők mögött egyetlen fia a tizenöt éves Pál ballag s csendezen sírdogál. Az asszony nem kíséri el, otthon tekszik elborult elmével, ő nem érzi a csapás súlyát.

Amikor ferjét oly rettenetesen megcsönkítva hozták haza, földbe gyökeredzett lábakkal állt a hulla előtt; arca szobor volt. Néhány pillanatig nézte a tömeget, majd egy követ is megindító sikoltással rogyott össze. Azóta nem tud a világ felől. Elméjét örökös homály fűli, megőrült.

Ő a gép második áldozata.

II.

Mintha vérbosszút esküdött volna a szörnyeteg, az éhes „Moloch”, még mindig nem elégedett meg áldozatával újabb vért, újabb életet kíván.

Takáts István temetése után a gyárban ismét dühösen dübörög a gép. Ott szorgoskodik körötte Pali,

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testület, megszünteti a köhögést, válódást, éjjeli izgalmas.

Tüdőbetegségek, hurutok, szárazköhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkori „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban. — Ára átlagosan 4.— korona

A leány, a tiszt menyasszonya, szoborrá dermedve nézett rá.

— Az ég szerelmére, mi történt?

A hadnagy meggyőnt minden szépen. A könyvelőség éjszakáját, a melyen nagy összeget vesztett a kártyaszatnál. A becsületbeli adósságot ma délben kellene visszafizetnie, különben csúfosan kidobják a tisztikarból. Menyasszonya kedvéért le akarta ugyan tenni az aranyos kardbajt, de hogy gyalázzal tépjék azt le róla; nem bírja elviselni. El van veszte menthetetlenül, mert a pénzt nem tudja előteremteni. Tudja ugyan, hogy a leánynak van egy kis megtakarított pénze, — jövődó boldogságuk fénykét akarták abból berendezni, de még ha azt rendelkezésre is bocsátaná; nem fogdná el tőle azt az áldozatot. Bűnt követett el; bünhődjék, mind a hogy igazi férfihoz illik. A leány pedig feledje el. S bocsásson meg neki, ha tud.

A leány térdre roskadt vőlegénye mellett s kétségbeesett félelemmel ölelte magához az imádott homlokot, mintha kezével akarná az ölöndarabtól megvédeni.

— Nem, nem! — sikoltott föl. — Neked nem szabad azt cselekedned. Elned kell értem, a boldogságunkért. Az a pénz most nincs nálam. De délig előkeritem s elviszem s lakásodra. Várj reám! Akarom, követelem, parancsolom, hogy fogadd el. Mert neked nem szabad meghalnod!

S a tiszt magához szorította a leányt s ezer csókkal, ezer esküvéssel fogadta meg mentő angyalának, hogy örök szerelemmel hálálja meg ezt az áldozatot. Vissza is adja neki a pénzt minél hamarabb; elutazik a nagynénjéhez, a ki nem fogja őt könyörtelenül elutasítani, ha a valóságot megtudja. S arcáról eltűnt a siralomház sápadtsága. Mikor a lépcsőn lefelé ment, már hetykén föl is emelte a fejét. S mikor az utcára ért; már valami dalt is dudolt. S a sarkon megcsipte egy arca haladó varróleányka arcát... (Folyt. köv.)

Vasuti menetrend.

A II. III. oszt. kocsikkal					
Közép-európai idő.	reggel	d. e.	d. e.	d. u.	
Közseg ind.	5 ²⁵	7 ³⁰	11 ⁴⁰	5 ⁴	
Lukácsbánya (m. h.)	5 ³⁵	8 ⁰⁴	11 ⁴⁵	5 ⁴	
Nemet-Genes (m. h.)	5 ⁴⁵	8 ¹⁰	12 ⁰⁰	6 ¹⁰	
Szombathely érk.	5 ⁵⁵	8 ²⁰	12 ¹⁰	6 ²⁰	
Szombathely ind.	6 ⁴⁵	10 ⁴⁰	3 ¹⁵	7 ²⁵	
Nemet-Genes (m. h.)	7 ⁰⁰	10 ⁵⁰	3 ³⁰	7 ³⁵	
Lukácsbánya (m. h.)	7 ¹⁰	11 ¹⁰	3 ⁴⁰	8 ¹⁰	
Közseg érk.	7 ²⁰	11 ²⁰	4 ⁰⁰	8 ²⁰	

Ez a 6 és reggel 6 óra közötti időben a percek alá vannak huzva.

Szombathelyről indul:

ca fele:	ind. reggel 3.57 d. e. 10.10 d. u. 2.16 este 6.35	érk. 8.55 9.55 2.47 5.25 9.35 11.50
Kiszava:	ind. r. 5.20 d. e. 11.25 d. u. 2.32 8.58 éj. 1.32	érk. 8. — 1.50 5. — 10.50
U. apcsiré:	ind. reggel 9.08 d. u. 12.40 éjjel 11. — éjjel 2.50	érk. 2.05 gyv. 7.15 szv. 9.15 7.25 1.15
U. cza:	ind. reggel 6.06 d. e. 11.10 d. u. 3.16 este 6.59	érk. 10.30 10.30 3.36 7.35 9.59
U. fole:	ind. d. e. 9.25 d. u. 3.25 este 7.20	érk. 10.32 4.32 8.27
U. szonyha:	ind. reggel 4.40 d. u. 12.20 d. u. 3.05	érk. 11.30 (Csorna) 3.10 (Pozsony) 8.33
Pisakfőre:	ind. reggel 6.14 d. u. 3.20 este 7.15	érk. 9.14 6.22 9.58
Szeben-ferhvarra:	ind. reggel 2.30 d. u. 12.40	érk. 8.22 6.08

Legjobb minőségű, jóhírnévűek örvendő, régi cégektől beszerzett ó- és ujborok: tokaji, villányi, szt.-györgyhegyi (1 lt. 80 f), badacsonyi (1 lt. 72 f), jó vörösbőr literje 64 és 80 fillér, valamint közzei udvari- és malátasör kapható

Maitz Józsefnél,
Közseg, Belváros 59.

Hol vásároljunk gépsziját?

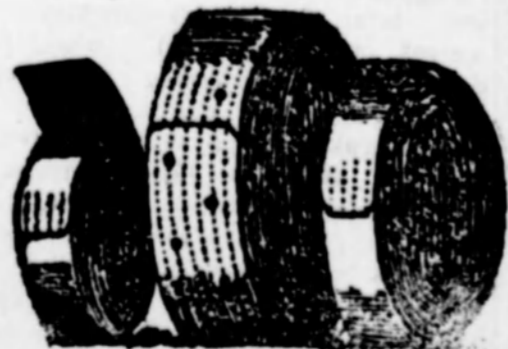
Nem okvetlen ott, ahol annak ára a legalacsonyabb. De feltétlenül ott, ahol garantálnak a minőségért, a kidolgozásért és azért, hogy a szij anyaga jó dörzsességű és neheztelen szinbőr.

És ahol biztos mindamellett abban, hogy megbízhatóan és igazán gyorsan szolgálják ki. — Ilyen vásárlási forrás:

Schvarcz József és társa,

műszaki tanács és raktár. Gépszij-gyár.

Budapest, V., Váci-körút 26. szám.

Hirdetmény.

100 millió arany forint belga és francia tőkével folyosítottunk Magyarországra területére!!!

Róth bankház Budapest.

Bank-központ:

Magy. kir. Opera-Bazár palotájában.

Folyosítunk:

Törlesztéses kölcsönöket földirtokra és bérházakra 10—75 éves törlesztésre 3%, 3 1/2%, 4%, 4 1/2%-os kamatra készpénzben.

Jelzálog kölcsönöket II-od és III-ad betáblázásra 5—15 évre 5%-al, esetleg 5 1/2% al.

Személy- és tárca váltóhitel iparosok és kereskedők részére, valamint minden hitelképes egyénnek 2 1/2—10 évi időtartamra.

Tisztviselői kölcsönöket állami, törvényhatósági, községi tisztviselőknek és katonatiszteknek fizetési előjegyzésre kezes és életbiztosítás nélkül. Ugyanezeknek nyugdíjaira is. Értékpapirokra, vidéki pénzügyintézetek és vállalatok részvényeire értékük 95%-áig kölcsönt nyújtunk az Osztrák-Magyar Bank kamatlába mellett, értékpapírok lombardozására rezervált — saját tőkéinkből — ötszázezer korona erejéig.

Konvertálunk bármely beföldi pénzügyintézet által nyújtott jelzálogos — törlesztéses — személy- és váltó-kölcsönt. Mindennapi bel- és külföldi értékpapírt napi árfolyamon veszünk és eladunk.

Tőzsdemegbizásokat a bpesti és összes külföldi tőzsdéken lelkiismeretesen és pontosan teljesítünk!

Pénzügyi szakba vágó minden reális ügyletet a legnagyobb pénzcsoportoknál levő összekötéseinknél fogva legelőnyösebben bonyolítjuk le.

Díjtalanul nyújtunk bárkinek szaksterü felvilágosítást.

Bankházunk képviseletére megbízható egyéneket felvesszünk.

(Válaszbélyeg mindenkor mellékelendő.)

Bankhelyiségeink Budapestben:

VI., Ó-utca 15. sz. és Lázár-utca 16. sz. a. vannak.

XXVI-ik magyar királyi

jótekonycélú államsorsjáték

Ezen sorsjáték remélhető tiszta jövedelme közhasznú és jótekonycélúakra fog fordíthatni.

Ezen sorsjátéknak 11969 nyereménye 365.000 korona összegben készpénzben.

Főnyeremény 150.000 korona,

továbbá:

1 főnyeremény	20.000 kor.
1	10.000
1	5.000
5 nyeremény	2.000
10	1.000
150	100
300	50
1500	20
10000	10

Huzás visszavonhatatlanul 1907. június hó 28-án.

Egy sorsjegy ára négy korona.

Sorsjegyek kaphatók a magy. kir. lottójövedéki igazgatóságnál Budapesten (Vámpalota), valamint postai, adó-, vám- és só hivatalnál, az összes vasuti állomásokon s a legtöbb dohány-tőzsdében és váltóüzletben.

Magy. kir. Lottójövedéki igazgatóság.

Császárfürdő Budapest. Nyári és tél gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Első rangú kenes hevívízű gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, uszodák, török-, kö- és márványfürdők; hölög-, szénsavas- és villamosvíz-fürdők. Ivó- és belegzési kúra. 20 kényelmes lakosztály. Szolid kezelés, jutányos árak. Prospektust ingyen és bérmentve küld.

Az igazgatóság.

Kivándorlás szükségtelen!

Amerika itt van!

Alapítson mindenki házi ipart!
Körjen felvilágosítást mindenki

az **Első magyar kötőgépgyár-tól**

Budapest Kispeszt.

Legkönnyebb pénzkereset!

Élethossziglani megélhetési mód!

Keil-lakk

legkitünőbb mázólszer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára.

Keil-féle fehér „Glasur“ fénymáz 90 fill.

Keil-féle arany-fénymáz képereteknek 40 fill.

Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

Unger József cég-nél
Közsegen.

Szombathely: Kaiser Lajos.

CYÖGY-COGNAC

KIZARÓLAG

BORBOL-PÁROLT

ÁLLANDÓ VEGYI ELLENŐRZÉS ALATT

CAMIS & STOCK-PÁROLT TELEPE

FIUME-BARCOLA.

Egy üveg 5 kor., fél üveg 2 kor. 60 fill.

Kapható Közsegen:

Jánosa Gyula-, Pollák Sándor- és Schaar Józsefnél.

Vadóczy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy regónak bizonyult házi szer, mely már több mint 37 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közveszélyes, csúszási és meghűlésesnél, bedörzsöléskeppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ vedjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozban csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és ügyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerertárnál, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerertára az „Arany oroszlanhoz“, Prágában Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

Feigl Gyula

könyvnyomdász

Közsegen, Várkör 81. sz.

— Elvállal mindennemű nyomdász munkákat, kívánatra: —

egyszerűbb, vagy diszesebb
kiállításban

a legolcsóbb árak mellett.

Kiadóhivatala a

„KÖZSEG ÉS VIDÉKE“

című lapnak, hol hirdetések a legjutányosabb áron felvételnek.